

Cách làm bài văn dạng nghị luận văn học: Phân tích, bình luận một tác phẩm văn học

Author : Kẹo ngọt

Cách làm bài văn dạng nghị luận văn học có dạng: Phân tích, bình luận một tác phẩm văn học tốt nhất, đạt điểm cao trong chương trình văn học lớp 12.

Để phân tích, đánh giá về một tác phẩm văn học, học sinh cần có quá trình tìm hiểu, chuẩn bị thật kĩ lưỡng về các yếu tố liên quan (tác giả, hoàn cảnh ra đời tác phẩm, thể loại...) và về chính tác phẩm cần phân tích ở cả hai phương diện nội dung và nghệ thuật.

Cho dù ít khi giáo viên ra đề theo lối chung chung là phân tích tác phẩm này hay tác phẩm kia để phải xem xét tác phẩm ở cả hai mặt nội dung và nghệ thuật thì việc trang bị đầy đủ kiến thức về những mặt này vẫn là cần thiết vì với tác phẩm nghệ thuật, nội dung và hình thức là hai mặt thông nhất hữu cơ với nhau.

Khi phân tích nội dung tác phẩm: cần chú ý các mặt phản ánh và biểu hiện của nó. Đề tránh bỏ sót ý, cách đơn giản nhất là đặt ra và trả lời các câu hỏi:

- Tác phẩm phản ánh điều gì của cuộc sống, con người? Mức độ của sự phản ánh: sâu sắc hay hời hợt? Bên ngoài hay bên trong? Hiện tượng hay bản chất''
- Qua tác phẩm, nhà văn muốn biểu đạt điều gì trong tư tưởng, tình cảm? Những tư tưởng, tình cảm ấy có ý nghĩa gì đối với cuộc sống, con người?

Khi phân tích nghệ thuật: cần dựa trên đặc trưng thể loại của nó để xác định ý. Với tác phẩm văn xuôi, cần chú ý tới kết cấu, mạch tự sự, cách kể chuyện, cách xây dựng nhân vật, xây dựng tình huống, tổ chức diển nhìn trần thuật...

Với tác phẩm thơ, cần chú ý tới thể loại cụ thể, cách lựa chọn và sử dụng hình ảnh, xây dựng hình tượng, tổ chức và sử dụng ngôn ngữ... Có thể dựa trên những hiểu biết về tư tưởng và phong cách tác giả như là những gợi ý tốt để tìm ý cho bài văn. Chẳng hạn: Tô Hoài có sở trường về miêu tả cảnh vật thiên nhiên và hiểu biết sâu sắc về phong tục tập quán của người dân miền núi Tây Bắc, Kim Lân sành về người quê, cảnh quê, Nguyễn Tuân duy mỹ và xê dịch... Đó đều là những căn cứ quan trọng để lập ý. Tuy nhiên, căn cứ quan trọng nhất vẫn là bản thân tác phẩm nên học sinh cần đọc kĩ văn bản tác phẩm và dựa vào bài giảng của các thầy cô giáo về tác phẩm để có được những thông tin chính xác và cần thiết.